

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako srede in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglas in oznanila se računajo po 8 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic. Poslana, javna zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročnina, reklamacije in inserate prejema upravištvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinost je ...“

Namestnikove besede.

Pravimo „namestnikove“, kajti vitez Rinaldini zastopa sedaj mesto deželnega namestnika na Primorskem, čeprav začasno. Pri banketu namreč ki ga je priredil minolo nedeljo, povabivši tukajšnje višje osebe mej katerimi tudi vrlega našega poslanca g. Nabergeja, vstal je podpredsednik g. vitez Rinaldini ter izustil nastopno napitnico. Nj. Veličanstvu:

„Tržačani ljubijo in častè svojega cesarja; Italijani, Slovenci, Nemci in drugi tu nastanovljeni narodi tekmujejo v ljubezni in slavenju Njeg. Veličanstva; pri različnih kastah tukajšnjega prebivalstva opazujemo najgorkejšo udanost cesarju in višje vladì; vsi se zahvalnostjo visoko cenijo modrost cesarjevo, njegovo umnost in požrtvovalno naklonjenost za blagor svojih narodov. Pri tem resničnem in naravnem duševnem položaju ni vzmogla ničesar mimoidoča prikazen, da nekateri ali malo število si prizadevajo s svojim delovanjem zveredi na Trst neko senco kajti 500 let zgodovine do včerajšnje in denašnje slavnosti pričajo o njihovej laži.“

Besede začasnega deželnega predsednika našle so istinito odziva tudi drugod. Razni nemški in nemški časnikarji jih po svoje tolmačijo in razkladajo dajajoč jim razne smisli.

Da, deželni predsednik omenjal je tudi Slovencev ter s tem dokazal, da je i on prepričan, da smo tu važen činitelj na čigar težnje in želje se slavna vlada bode morala ozirati. Odkar je prejšnji namestnik bil odstranjen, obrnilo se je sem ter tja marisikaj na boljše. Kakor je videti, tudi deželna vlada sprevidi koliko škode je donášala protislovanska politika prejšnjega namestnika pravim interesom ob Adriji. Nevarnost se je menda nekoliko uvidela in prijelo se je misli kolikor toliko postaviti jez protiavstrijske propagandi v Trstu.

Izid zadnjih deželnozbornskih volitev v Istri je menda višjim krogom nekoliko oči odprl in jeli so misliti na posledice; sramotni dogodki zadnje dobe, bombe, petarde, očitno grdenje in zaničevanje avstrijskega čuta po javnih glasilih in marisikaj drugzega — vse to se je vzelo v poštev, kar se je poprej trdovratno zanemarjalo in nekako gojilo kajti kalitev miru, protiavstrijske izjave itd. itd. vedel je z modro roko prikrivati na najvišjem mestu isti deželni predsednik sam.

Tam gori na Dunaju so mu vseslepo verovali ne da bi se de facto o tem prepričali — pri nas je pa zijala iredentarska hidra ter pretila požreti ne samo edini najzvestejši tukajšnji živelj — primorske Slovane — temveč delovala je tudi na to, da priklopi nekdanj „najzvestejše mesto“ italijanskej škornji. Pravi odnošaji so se menda slednjič vendar le proučili in spoznali in, ako nas znamenja ne varajo, upati nam je boljših časov, ko se nam tudi spolne srčne želje ter se mej nami izvede narodna jednopravnost. Najhujši elementi, kalilci javnega miru in vzbujevalci razporov, trosilci protiavstrijskih čutov sedaj sedé pod ključem. Njih delo sicer nadaljujejo nekateri nebojazljivci pišoč v najljutejšega nasprotnika avstrijskega do-

moljubja — v „Indipendente“, ali one drznosti, one nesramnosti kakor poprej pri njih ni opazovati. Od vseh strani jele se jim staviti na pot razne zapreke. Pri vsem tem pa ti brecajo boreč se s smrtjo ter napadajo slavno vlado, ker marisikaj še dopušča. Prepričanje naše pa je, da v Trstu ne bode pravega miru ter si isej vladì ni upati boljših časov, v kojih bi se smelo na-lonila na zvestobo Trsta — dokler se ne odstranijo zadnje smeti ter se ne prisilijo k molčanju lahonske kavke „Piccolo“ in „Indipendente“.

Drugi listovi so uže nekoliko potihnoli. Reakcija od zgoraj jim je menda nekoliko sape vzela. Vetrnjaškega „Cittadino“ strašijo Slovani in vzbujajoča se slovanska zavednost; boji se tega naroda, s katerim se je dosedaj tako rad norčeval in tajil njegovo navzočnost na Primorskem. Pravim (?) Italijanom svetuje ta list nekaj častni odlaz ali „retirato“ svetujoč jim manj zagrizenosti in pretiranosti do skrajne mej. Kakor je videti, želel bi si kompromisa s Slovani in somišljenike svoje poziva v posebnem članku, naj bi se primorske dežele združile v jedno samo, z jednim deželnim zborom in glavnem mestom Trstom, kajti sam je sprevidel, „da Lahì uđinjajo večino samo v Trstu, nekaterih goriških pokrajinah in v istrskih pobrežnih mestih“. Toraj deseti del vse dežele obljudeno je po Lahih, drugo površke obljudujejo pa Slovani! Bratec mu „Mattino“ najudanejši zastopnik židovstva v Trstu ni še izrekel svojega menenja temveč ravna se uprav po židovskem načelu: „za denar prodamo tudi dušo!“ — In res, dušo je uže prodal kajti danes ti hvali vlado in se jej klanja, jutri pa grdi z najresramnejšo pisarjjo zveste jej podanike Slovence!

Ali pustimo to. Omenjena napitnica visocega deželnega dostojanstvenika in sedanjega namestnika na Primorskem, moža ki uže dolga leta tukaj služi in pozna tržaške odnošaje, nam priča v dobrovoljnosti vlade, da se izvrši tudi tukaj enkrat narodna ravnopravnost. Vsi smo podaniki jedne in iste domovine Avstrije in vsem so nam zagotovljene v državnem zakoniku enake pravice: čas je, da se nas enkrat v poštev vzame ter se nam dovoli, kar Lahì tukaj vživajo od prastarih časih in to tembolj ker občno znane so težnje in cikanje nekatere manjšine (?) ki se je pa v Trstu krepko vkorenila; čas je, trdimo, da se enkrat glava strè sovražni Iredenti ter se podpre prava „straža ob Adriji!“

Imenovanje novega namestnika nam menda obzorje razjasni. Aspettiamo!“

Politični pregled.

Notranje dežele.

Pohod cesarjev v Berlin in njegove znane napitnice so še vedno povod nemško liberalnim časnikom, da pišejo dolge članke in razmotranja avstrijsko-nemške zveze. V nebo kujejo cesarja in Avstrijo samo zato ker je obiskal nemškega vladarja. Te izjave nemških liberalcev oboje so pa osobito po slovanskih glasilih, koja ta pohod opisujejo v

povsem drugačnem in pravem svitu. Zveza srednjeevropskih velesil ni po njih menjenju drugzega nego sud gole politike interesov in neumno je misliti, da bi ta zveza bila izraz naklonjenosti in soglasja avstrijskih podanikov. Knez Bismark sam je iznašel slovo „zdravi egoizem“. Vsa njegova slava in blesk ne izhaja od drugzega razum od njegovih egoističnih čutov. Smešno je tedaj ono proslavljanje zveze z Nemčijo in protiavstrijsko. Tudi pričanje, da bi ta zveza bila „zgodovinski“ potrjena ni nič manj protiavstrijsko. Ako pa sloni na „narodnih čutih“ avstrijskih Velikonemcev, nasprotuje večini avstrijskih narodov — Slovanom. Ako se trdi, da je ta zveza zgodovinski utemeljena, izreka se s tem, da Avstrija v svojih odnošajih do inozemstva je podvržena drugim zakonom in ne najvišje volji svojega vladarja. Za Nemčijo ima Avstrija kot zaveznica veljavo samo tedaj ako je močna i jaka v notranjosti ter odločno in svobodno razvija svojo vnanjo politiko. Ako nemško liberalno časnikarstvo razključuje avstrijske Nemce kot izvoljen narod, deluje s tem proti skupnim interesom avstrijske države. Natezanje in kričanje Velikonemcev nema tedaj drugzega pomena nego pridobiti njihovej stranki nekdanjo veljavo kar je pa v popolnem nasprotju z ustavo. Presviliti cesar je odredil v ustavi, da vsi narodi imajo enake pravice; uvidel je s tem, da moč Avstrije se naslanja zgolj na naklonjenost in zvestobo njenih podanikov. Isto pot hodi tudi sedanje ministerstvo pod krmilom grofa Taaffeja. Velikonemci tedaj, s tem, da proslavljajo ter utemeljujejo neko „državnopravno“ zvezo z Nemčijo, delujejo proti pravim interesom naše države in njenih narodov!

Državni poslanec baron Giovanelli je dne 16. t. m. meseca umrl v 74 letu svoje dobe. V državnej zbornici je glasoval z desnico. Naslednik mu bode menda dr. Kathrein.

Dr. Amorosó čigar odstop od deželnega poslanštva smo zadnjič javili, je svojo odpoved zopet odtegnil. Najbrže si ta človek s tem hoče pridobiti posebnih zaslug in morda celo kako posebno čast. Njemu enako vedel se je tudi pokojni Vidulič, kojega so slednjič Lahoni na rokah nosili.

Moravski deželni zbor se bode sešel k zasedanju stoprav meseca oktobra. Poročila o roparskih tolpah v Hercegovini so popolnoma izmišljena.

Beški kardinal Ganglbauer je izdal pastirsko pismo, katero je v prvej vrsti naperjeno proti framazonom ter govori tudi o zadnjem slavnosti Giordana Bruna v Rimu dotikaje se njegovih krivih nauk.

Vnanje dežele.

Srbska vlada je sklicala prvo napoved do 50.000 mož k orožnim vajam, ki se začnejo dne 24. t. m. — Gledè povrata kraljice Natalije v Beligrad, kralj Milan jej je stavil neki te-le pogoje: kraljica sme le po dvakrat na leto priti v Beligrad ter se muditi tu vsako pot samo tri tedne; kraljica ne sme prebivati na srbskej zemlji niti upljivati na vzgojo svojega sina. Kakor se razumi samo ob sebi, Natalija se

ne ustraši teh pogojev ter navzlic temu pride na Srbsko; njen prihod je bil napovedan uže 29. t. m. — Kakor pa poročajo iz Jalte je Natalija povrat radi bolehnosti sama odložila za drugi krat. Vedenje regentstva je v tacih odnošajih jako resno. Kralj Milan biva sedaj v Beču ter prodaja „dolg čas“.

V Rimu se je dne 18. t. m. razpočila bomba blizu hiše avstrijskega poslanštva. Razni italijanski časopisi ta čin po svoje razpravljajo ter obsojajo. Zločinci se neso še zasledili pri vseh natančnih preiskavah rimske policije. Pomembeno je pa to, da se je bomba razpočila rojstni dan avstrijskega cesarja in blizu avstrijskega poslanštva! Vsakakor je bil to nov srčni čin — irredente. —

Sveti oče papež je izdal novo okrožnico ki se začinja z besedami „quamquam plurimis“ v katerej pojasnuje stanje sv. katoliške cerkve rekoč, da sovražniki nadaljujejo svoje delo proti sveti veri in papežu. Priporoča posebno častenje sv. Jožefa, kot vzgled delalcem.

O priliki rojstnega dne našega cesarja obdržal se je v Krasnojem selu v prisotnosti ruske vladarske družine slovesen banket, h kojemu se je povabilo tudi avstro-ogersko veleposlanštvo. Car je napil avstrijskemu cesarju; godba je zaigrala avstrijsko ljudsko himno.

V Fuldi na Nemškem se je sešla konferenca katoliških škofov.

Zadnja poročila iz Krete dajejo upanja, da se otok kmalu celoma pomiri. Zapovednik turških čet je bil nedolgo v taboru ustašev, ki so mu zatrjevali, da kristijani blagovoljno sprejmejo one čete ki se pošiljajo na otok, da naredo zopet mir. Od 14. t. m. ni bilo nobenega nemira in sigurnost zopet vlada v okolici Kanee. —

Cesar Vilhelm potuje po svojej državi. Zadnjič je bil v Strasburgu kjer je imel slovesen uraden sprejem.

DOPISI.

Škedenj dne 20. avgusta [Izv. dop.]

O naših cerkvenonarodnih žalostnih okoliščinah smo ti, draga „Edinost“, nekaj uže omenili; a kljubu temu se ni še nič zboljšalo stanje o teh razmerah. Menda tudi neki duhovski krogi podpirajo tako neopravičeno postopanje, čigar žrtva smo mi župljani. Ni se jenjalo še latiniti naših milih slovenskih pesni, ni se še poravnal razpor med pevci; z malimi izjemami nadaljuje se še vse, niti tožba s pevci ni še pri kraju.

V praznik sv. r. Telesa ki se zaradi procesije v mestu, slavi pri nas na nedeljo po prazniku, so naša dekleta ne vemo prav ali jokala, pela al kaj na latinski jezik prestavljeno pesen „Praznika svetega dan's veselimo se“ itd. In pri tacih razmerah tirja se celo, da naši vrli pevci sami prosijo, da se dopustè h cerkvenim slavnostim potem ko so se uže tožili.

To se je pokazalo uže več krati a, žali Bog, tega neso še nekateri naši slepci spregledali. Temveč ogibajo se poštenih mož ter se bratijo z lastnimi nasprotniki. A to se jim samo ob sebi vrača in vid,

da se, onih, kateri se teh ogibljuje, ogiba se vse in nemajo več družbe nego mej svojimi navideznimi prijatelji, koji jih skrivoma tudi zdaj érne in prezirajo.

Akoravno imamo toliko nasprotstva in čeprav se je v cerkvi petje opustilo, petje v Škedenju ne propada temveč raste in se razvija. Stara pevška garda osnovala je novo pevsko društvo „Vesilca“, h kateremu je pristopilo mnogo novih moči od katerih smelo zaupamo, da družtvu ostanejo zvesti in ker so to zgolj uzorni mladeniči, širili bodo naše narodno petje mej mladino, kar bode menda bolj uplivalo na narod nego nasprotje naših protivnikov.

Dosedaj imamo enega izneverjenca, a malo je škode na njega zgubi, kajti želeli smo prav srčno, da se smetljaj sam od nas iztrebi, rajši prej nego poznej, in ta, hvala Bogu, ni niti domačinec.

Izvor teh homatij je v veselje nekim osebam ki bi se morale manj pečati z opravi posameznikov. Škoda, da se tako po nepotrebnem kali oni mir ki bi se moral gojiti v vsakej pošteni družbi v vasi kakoršna je Škedenjska.

V soboto se je slavilo rojstvo našega presvitlega cesarja. Kmalu za mrakom je izvrstna domača godba s koračnico „O moja Avstrija“, zvalila kar je bilo živega v vasi.

Na prostoru pred poslopjem nadzorništvaja javne straže kder je bila izpostavljena podoba Nj. Vel. zaigrala je avstrijsko himno katero je občinstvo poslušalo navdušeno in s spoštovanjem in koncem odgovorilo s trikratnim živio; za tem so pevcii družva „Vesilca“ zapeli Zajčev „U boj“, in na to smo korakali na sredo vasi kder je godba isto ponavljala in pevcii so zapeli Volaričev „Zastava uže razvita je“ na kar je godba zaigrala „Radeckijevo“ koračnico in vsa truma se je podala v krčmo g. J. Sancina. Vse to se je vršilo v svitu umetelnih ognjev, katere so rodoljubi škedenjski priskrbeli; v krčmi sta pa veselje in navdušenost dosegla svoj vrhunec.

Ko se je odpelo in odigralo nekoliko komadov, — se ve da samo slovenskih — oglasil se je g. Josip Sancin Jur. in je z malo a krepkimi in jedernatimi besedami omenjal veselilni pomen, nazdravil cesarju na splošno zadovoljnost in veselje navzočih ki so odgovorili z gromovitimi živio. Pevcii so vse točke točno in precizno peli pod vodstvom učitelja in predsednika g. Valentina Bižona; godba je pa tem tekmovala kakor za nagrado. Veselili smo se pozno v noč ter se ranega jutra mirno in zadovoljno razšli.

Naj poslanci à la Luzzatto, Burgstaller, itd. pokažejo da se je kaj tacega vršilo v mestu mej stranko, katero oni krepko zagovarjajo celo na mestu, kder bi se ne smelo pod kaznijo zgube časti in značajnosti govoriti družega kot resnico.

V nedeljo bila je pa „šagra“ ali semenj. Mi sicer ne zagovarjamo teh plesov, a pohvaliti moramo škedenjske fante. Na plešišču se ni slišalo laškega kvakanja; kar nas prav veseli, to je, da so mladeniči zapeli nekaj slovenskih pesni in to uprav one nove, ki so se jim naučili pri novem društvu „Vesilca“. Dekleta naša so bila tudi zavidana ne samo od mestnih šesolot no tudi od mestne gospode ki je radovedno pasla oči na kmetiškej mladini, katera je še navzlic tolikem pritisku in sramotanju ohranila narodno nošo, ki je bila letos bolj kot druga leta zastopana v popolnem blesku. Mladina! le tako naprej; ne sramuj se jezika ki vam ga je v srcé vsadila mila mati; ne zametaj običajev in noš ki ste jih podedovali od pradedov; ohranite si narodnost, da vam ne bode ničesar vest očitala ako bi utegnili naši nasprotniki zmaganim se nam smejeti in nas zasramovati. Bog nam je vstvaril domovino in jezik in po tem takem: kdor zameta, ne spolnuje dolžnosti do Boga in kdor ne spolnuje dolžnosti do Njega, On ga zapusti!

Iz tržaške okolice 15. avg. [Izv. dop.] (Konec.) Zdaj pa zdaj bilo je tudi videti frkniti izpod velikanske rjuhe v starodavni okoličanski — samo bolj zija lasti noši oblečenega mladeniča s cveticami na glavi. Ironija! Ta noša se je ohranila med mladino še kakor „unicum“; ista mladina jo rabi še na pust in na šagri. Laško je petje, laško je mrmranje mestnih frajlje in družih pritepenecv; vse ti smrdí po laščini na teh plesovih. Še celo borne zastavice ne vidiš v narodnih barvah. Pri tem pa pravijo, da je to „okoličanski ljudski praznik!“

Prašal sem malo na to staro modro ženico po njenem menenju o teh šagrah in odgovorila mi je: „Ti plesovi so res hudičeva iznajdba: koliko manj skrbi, bi imele me uboge matere ako bi jih ne bilo! Nekdaj so bile tudi šagre ali mi dekleta smo zahajale vanje v spremstvu svojih starišev; ples se nam je sicer dopadal ali nasledkov plesa nismo poznale.“

„Kakšni so pa ti nasledki?“
„Ej, gospod, mi odvrne, rečem vam, da marisikako deklet, ki danes tod skače bo čez leto dni bridke solze točilo nad — novorojencem! Vzglede nam ne manjka in nam jih tudi ne bode manjkalo dokler bodo dekleta in fantje brez gospodarjev na ples hodevali!“

Starica, morda imaš prav, sem si mislil; jaz bi gotovo ne dovolil teh plesov temveč bi skrbel, da mladina najde svoje zabave na kakej koristni veselici, katerih se prireja v okolici tako malo. Tu bi si ne kvarila ljubega zdravja in bi se ne izpostavljala nevarnostim. Na um mi je pa prihajal Schillerjev stih o svetskem veselju:

Die Wahn ist kurz,
Die Reu' ist lang!

Potujoč po okolici veselje imam gledati kak bode pridelek na polju. Žito so po nekod uže pokosili ter mnogo nabrali, drugo pa vse bujno rase. Turšičica je sem ter tja preveč zdvijala, sadu menda ne bode obilega; krompir gnjije — vinska trta pa lepo in slabo obeta. Polna je grozdja ali ona presneta strupena rosa odzela jej je marisikje perja in hrane. Žalostno poveša glavo in ubogi kmet žalnim očesom gleda, kako slabo bode imel letos vino ker grozdje ne bode utegnolo dozoreti.

Ali temu ni povsod enako. Sem ter tja se tudi vinski trs še precej možko drži in obeta precejšnjega pridelka. Ali še neka druga zloba je prišla na kmeta — trpina: toča mu je zadnjič še precej poklestila polja.

Na Šmaren dan udarim jo peš na Repen Tabor, kjer se ta dan obhaja slavnost v čast Božje Materi. Tu vam je bilo zbranega mnogo občinstva iz vseh krajev osobito pa mnogo naših starejših okoličanov. Nemojte pa misliti, da „mlajših“ na tem shodu ni bilo. Tudi mladine je prišlo več. Izvestno pa iz prave pobožnosti do tega svetega kraja prišli so odrasčeni. Svet ali takozvani „mlajši svet“ ali Mladoslavenci — kakor jih imenuje nepozaben naš dohtar Mahnič — (jaz menim, da pod Mladoslavenci razumi zgolj slovensko mladino!) — i nu, isti svet je postal uže jako „liberalen“. Za božje stvari se malo več zmeni in sem ter tja vidiš sicer, da se zabava, pije in pase svoje zvedave oči nad rudečelicimi — hm! hotel sem reči nad — ženskim spolom.

Bil sem tedaj na Krasu — v domovini slavnoznane Toneta iz Kala — ali ne, bil sem prav za prav na Tabru. To nič ne dè: vasica ne odločuje značaja vsej deželi. Shod je bil in najbrže je sem prišla tudi kaka „deklina“ in mladenič iz ožje domovine imenovanega veleučenjaka — iz Kobdila. Različnega je bilo tu ljudstva in lahko si opazoval noše in običaje na prebivalcih raznih vasi.

Kot samca največ so me zanimala dekleta, ta mlada i nežna slovanska krv,

polna upov in nad, plemenitih misli in skrbi. Parček za parčkom so prihajali iz raznih strani, ali cela družba možkih in žensk ter veselo hrumeli in se glasno ali tajno pogovarjali. Na očesu jim je bilo videti notranjo radost in zaupanje.

Prišedši v cerkev so se razšli, možki na desno in ženske na levo ter povzdignoli srce in duh k Vsevišnjemu v gorečih molitvah. I jaz sem se priporočil, Bogu ali poškelel sem tudi v stran na „nežni spol“ in sprevidel sem, da se tam gorečneje moli nego na možkej plati. Nrav možka je poznato trša od ženske; na zadnjo se bolje da upljivati s plemenitimi čuti in misli. Res je, da je ženska, združena v zakon z možkim, zadnjega polovica in uplival bi možki na njo lahko najblažje ako bi sam bil plemenitih čutov.

Molile so tedaj te ženske ter se priporočale božje Porodici — ni mi prepuščeno misliti si, da je bilo to le hinavščina in licemerstvo — molile so v čast božjo. In nehote se mi je ukradla v misel znana obsodba ženskega spola, ki sem jo videl tiskano v nekem slovenskem katoliškem časopisu glede žensk: naj bi se jim namreč jeziki vsaj za tretji del prirezali in bi jih vse pozaprli mej štiri zidove in jim glavo vklenili v natvezavnico, da bi ne mogle dvanajst mesecev ozreti se na levo ne na desno.

Pogled na poročeno in neporočeno ženstvo, zbrano pred žrtvenikom M. B. na Tabru, silil mi je v spomin to obsodbo tega pobožnega ženstva izusteno po njenem sorojaku. Kruto in nes pametno se mi je zdelo, da cerkveni bogoslov, doktor in profesor bogoslovja, prihaja do taci h nekristijanskih misli ter oboja tako nečloveško — in to s prepričanjem, kakor sam trdi — naše ženstvo! Istinito quod natura non dedit... Čemur narava ni v srce zasadila nekoliko blažjih misli do človeštva sploh, čegar srce ne bje žlovekoljubja in mejsebojne vzajemne ljubezni, komur ni lastno naravno nagnenje ali vsaj pomilovanje do svojega bližnjega, — bodisi tudi ženska, vstvarjena po božje podobi — onega narava ni porodila: prišel je iz Kala in najbolje bi storil, da svetu ne pokaže svojih čudnih misli in svoje trdosrčnosti temveč, da lovi še dalje žabe in „urhe“ — v kalu!

Ali za Boga! zašel sem na katoliško cerkveno (?) polje, ki izvestno je pravi noli me tangere nam posvetnjakom in Mladoslavencem. Goriški doktor mi bode lahko očital, da sem kak „ponesrečen študent, kmet ali čevljar“ ter se postopim „pero naspiciiti, da zbadam z njim duhovne!“

Ali to me nič ne straši. Saj vem kaj sem. Da pa celo priprost kmet, čevljar in celo ponesrečeni študenti, imajo, kar se tiče žensk, nekoliko več onega čuta v glavi in srcu, kojemu Italijani pravijo „senso comune“, to je istina. H temu pa ni ravno potrebno, da bi bil „doktor sv. pisma ter bi študiral dva jset let predno sem prišel do doktorstva!“ Ako se v dva jsetih letih študiranja človek tako malo nauči, da slednjič izustuje tako plehke, da, okrutne misli liki gosp. dr. Mahnič — bolje je res ne studirati. Vsaj logično mora človek priti do tega.

Zopet sem zašel, gospod urednik. Pravi „peh“ je z menoj, česar se primem, tega ne izpustim tako hitro. Sedaj pač spoznavam resničnost one reka, ki trdi: Česar polno je srce, Rada usta govore.

Ali: ad rem. Do takih misli sem toraj prišel v cerkvi na Tabru zamislivši se v navzočni ženski spol in goriškega „Rimskega Katolika“. Slednjič sem Boga prosil za odpusčenje, ako sem s temi mislimi skrunil Njegovo svetišče.

Poslušal sem lepo pripoved iz lece in prisustvoval pri božjem opravi lu — česar

pa tu javno ne smem omenjati, kajti možno je, da mi od kod prileti kak „epiteton ornans“ kakor: licemerec, liberallec ali bogsigavedi! Osobito se mi je dopadala mična in spodbudljiva pripoved, ki je v nemala poslušalce za čast Božje Materi. Po končanem cerkveni slovesnosti pristavim se sam — istinito sam sem bil v tolikej množici ljudstva — ter opazujem šum in hruščé po trgu pred cerkvo.

Dež iz neba je ravnokar zalil; tedaj je nekoliko ponehal in zrak je bil čist in svež. Krenem na to v bližnjo krčmo na kozarec terana in košček kruha in hajd! peš proti Opčinam.

Dospelši tu sem, krenem jo v stran vasi in opazujem polja. Ali žalost kaže se povsod. Po več krajih je strupena rosa pobrala skoraj vse perje in čemur je rosa prizanesla, sklestila je druga šiba božja — toča. Vinskega pridelka bode letos menda malo. Človeku res srce upada vidočemu, da se trud ubozemu kmetu čestokrat tako slabo povrača. Ali temu krivi smo mi sami s s svojimi nerodnostmi in pregrehami. Bog pomagaj!

„Errans“.

Iz Koperščine. 19. avgusta 1889. [Izvirni dopis]. Dne 9. in 10. julija t. l. imelo je učiteljstvo iz koperskega okraja okrajno konferenco. Kaj je pretrpel slovanski živelj pri tej konferenci bilo je uže opisano. Četrtek 11. julija imelo je pa slov. okrajno učiteljako društvo svoj letni zbor. Ker se je tu mnogo ugibalo o V. Luznikovem „didaktofonu“, naprosili smo dotičnega g. izumitelja, naj bi blagovolil priti h konferenci, da nam metodično razjasni vporabo omenjene iznajdbe. Izumitelj zadovoljil je naše želji.

Poleg učiteljskega osebja, bili so navzoči g. profesorji z g. ravnateljem ter gojenci c. kr. pripravnice v Kopru. Tukaj naj sledi prepričevalno menenje, katero je prošenitilo vse navzoče sploh. Neverjetno je, kako se da v kratkem času na metodično-praktični način nevednim otrokom razlagati petje. Po polurnem pouku pel je učenez iz c. kr. učit. vadnice s pomočjo didaktofona lahko pesem. Po končanem poduku približa se g. izumitelju g. ravnatelj c. kr. pripravnice, rekoč: „Gospod izumitelj, jaz ne morem drugači, nego da Vam iz dna svojega srca čestitam, ter uverjen sem, da se bode odslej lahko poučevalo petje na ljudskih šolah metodičnim načinom“.

Posebnega ima didaktofon še to, da se na njem lahko svira vsako pesem v C dur, tedaj izostanejo vsi drugi duri; klavijatura namreč je premakljiva. Pesem je v B dur. S pomočjo od zadej napravljene sulice na klavijaturi, premakne se klavijatura tako, da pride sulica na črko B. Svira se v C dur, a glasi se v B dur. Prehodi ne trpijo prav nič. Prehod iz C v G dur se glasi ravno tako, — ako je klavijatura postavljena v B dur — kakor iz B v F dur. Na kratko omenjeno, ako zna kdo glaske v C dur, znamenja križa, bemola, ter vrednost glasek, svira lahko vsako pesem; to si pa lahko vsakdo s pomočjo didaktofona nauči na prav lahek način in v kratkem času. To velja za začetnike v sviranju.

Didaktofon je popolnoma podoben harmoniju, zato ga lahko rabi tudi vsak orgljavec. Ako pomislimo na nizko ceno, ter dobro napravljeno pripravo, uverjen sem, da bodo g. začetniki in sviratelji podpirali g. Luznika, posebno pa še, ako pomislimo, da harmoniji drugih izdelovateljev stanejo 2 do 3 krat več.

Iznajdba je bila o svojem času hudo in nepovoljno kritikovana, pa krivično ker dotičnik ni poznal prave njene metodične veljave. Neki tuji gospod namreč, ki je dober muzikus in iznajdljiv človek, izrazil se je o Luznikovem didaktofonu tako: „Škoda, da je g. Luznik sin ubogega slov. naroda, ako bi bil Nemez ali druge narodnosti, gotovo bi v prav kratkem času

obogatel, ter se vspel do velike veljave". — Didaktofon rabi tudi pevskim zborom posebno pa onim, ki nimajo pevovodje, ker se lahko pevcu sami učé — razumi se, da morejo prej biti poučeni o njega rabi.

Slednjic pa prosimo g. izumitelja še to, da nam sestavi prav dober lahko umljiv pouk o rabi in sviranju didaktofona, ter, da naprosi g. slov. skladatelje naj pripravijo njih izvode na podlagi didaktofona. Prisotni orgljavaec.

Domače vesti.

Imenovanje. Prof. državne gimnazije je v Trstu g. M. Gross je imenovan ravnateljem goriške gimnazije.

Obletnica delalskega podpornega društva v Trstu. Kakor že javljeno bode v nedeljo 25. t. m. slavnost obletnice blagoslovljenja društvene zastave „Delalskega podpornega društva“ v Trstu, kakor sledi: I. Zjutraj ob 8. sveta maša pri sv. Antonu novemu. II. Popoldne ob 6. uri začne veselica v vrtu „Mondo nuovo“ s slededim programom: 1. Jenko: „Naprej“ svira godba. 2. Verdi: „Sinfonija“ iz opere „Nabukodonozor“, svira godba. 3. Govor predsednika. 4. I. pl. Zajc: „Koračnica“ poje zbor. (Novo.) 5. Ploner: „Na bregih Nila“, valček, svira godba. 6. Umeteljni ognji I. del. 7. Vilhar: „Bojna pesem“, poje zbor. 8. Rieder: „Slovanski potpourri“, svira godba. 9. Umeteljni ognji II. del. 10. Hajdrih: „Na boj“, poje zbor. 11. I. pl. Zajc: „Nikola Šubić“ svira godba. 12. Umeteljni ognji III. del. 13. Zajc: „Jurišičeva poputnica“, poje zbor. 14. Straus: „V daljavi“, mazurka, svira godba.

NB. Odprto je tudi kegljišče, kder se igra na dobitke.

Izlet v Divačo prvo nedeljo prih. meseca obeča izpasti v občo zadovoljnost. Vdeleži se ga mnogo slov. društev iz Krassa, Istre, Goriške. Dobro zastopani bodo tudi Ljubljancje. Zanimanje je tudi tukaj veliko in gotovo se vdeleži nebrojno izletnikov iz Trsta in okolice. Z Tržačani odpelje se tudi popolna veteranska godba, in nekatera pevska društva Trsta in okolice. Pogoji so isti kakor je užo prej rečeno, 80 nvč. voznina tja in nazaj, odrine se pa ob 8. uri zjutraj.

Tržaško podporno in brašno društvo obdržavalo bode jutri, dne 25. t. m. v prostorih gostilne „Al Re d' Ungheria“ svoj izvanredni občni zbor, kateremu se vsi družabniki in družabnice uljudno vabijo.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti se je nabralo v nedeljo 18. t. m. v Barkovljah mej pevcu del. podp. društva, barkovljanskimi in družimi rodoljubi 2 gl. 42 kr. — Vesela družba na Proseku je nabrala isti dan tudi svoto 2 gl. 42 kr. v enak namen.

Slovenčevemu dopisniku iz Gorice odvrčamo samo to: Ona razkosanost časopisja in vled njega tudi slovenskega naroda v dva nasprotna si tabora, ne datuje kakor on meni od leta 1873. temveč od sedanjega leta sem. V nasprotnem (?) taboru dotiralo se je vse do skrajne meje odkar se je na goriškem pozorišču rodil doktor modroslovec na katerega se sedaj pozivate ter branite pred svetom njegove fanatične nazore — kajti drugič ne moremo imenovati ono poniževanje vsega kar je slovensko, ono očino zaničevanje kar je slovansko, ono dlako-iskanje v spisih in časnikih slovenskega posvetnega razumnštva. Pedantnost onega učenjaka ki menda le sebi prilastuje vso modrost in védo, zostrilo je duhove; marisikdo je bil po krivici sumničen dejanj, kojih si ni bil nikoli v svesti in s katerimi ni nikakor hotel škodo delati ni verskemu prepričanju svojega naroda, ni spodkopavati sramežljivosti, pravnosti in nedolžnega zaupanja v č. duhovščino. I mi smo se od nekdanj držali strogo pravstvenih in

verskih načel; z laži-liberalci nismo nikoli dosedaj v en rog trobili. Da pa je to kavsanje, to pretiranje strank — konservativne, klerikalne, liberalne — nam Slovencem bezpotrebno in brezsmiselno, kajti vsi ne moremo biti konservativci, vsi ne klerikalci niti odločni liberalci — trdili smo od nekdanj, trdimo in bomo, dobro vedoč, da je strankarstvo nam škodljivo, ker boriti se nam je še za notranji razvoj našega naroda, radi česar smo zmiroum priporočali zmerno liberalno stranko, zmerne liberalne nazore in politiko v smislu držanih zakonov in zajamčenih nam, a ne še izpolnenih pravic. Tega gesla se bomo držali i nadalje dobro vedoč, da „srednja pot je najboljša pot“.

Čprav smo v napadenem članku govorili o strankah ter pripomnili, da ni stranke brez strasti, nismo s tem, hoteli zajedati vere. Da nas oni dopisnik meša z liberalci druge stroke, temu se nikakor ne čudimo saj je konservativnej ali klerikalnej slovenske stranki liberalci užo brezverniki in framazoni. Članka nismo pisali po vednostnem modroslovnem merilu ampak kakor nam ga je narekala zdrava pamet in prirojena logika. Pod besedo liberalizem zastopamo čuvstvo v človeku koje ga spodbuja, da ničesar drugim ne stori, kar sam ne želi, da mu drugi stori. Načelo je to — zdravega liberalizma, koji se je porodil brez dvojbe na katoliških tleh. Kdor pa meri in precenja slovenske odnošaje zgolj iz stališča dra. Mahniča ter pogreva in v nebo kuje njegove nazore stavljajoč v nasprotje vse kar je slovensko s tem kar je katoliško, kdor uvideva v vsakej časnikarske vrstici nevarnost za katoliško cerkev, pridigovanje razkola in Bog ve kaj hujšega; — onemu ni pomočka, preozko mu je obzorje in preveč pedantne so njegove misli. Določili smo si pot in po tej bomo hodili! Via media, via optima.

Natečaj. Na c. kr. poljedelske akademiji v Beču so razpisani za prihodnje šolsko leto dva stipendija za poljedelski oddelek in trije za gozdni oddelek imenovane šole v znesku letnih fr. 200. Prošnje se ulagajo pri c. kr. naučnem ministerstvu.

Slovenski notar. Od več strani se nas poprašuje je-li se nahaja v Trstu kak slovenski notar, ki bi uradoval v slovenščini in v tem jeziku sklepal pogodbe in druga pisma. Kolikor smo se sami prepričali imamo tu izvrstnega slovenskega notarja, ki strankam kaj rad ustreže ter na zahtevo uraduje v slovenščini, kojemu jeziku je popolnoma vešč. Ta gospod je namreč dr. J. Vesel, ki ima svojo pisarno v ulici S. Nicolo št. 1. Mi ga slovenskemu občinstvu, ki ima v tem obziru opravka, prav iskreno priporočamo.

Doslednost tržaških oficijozov. Nedavno smo v našem listu natisnili prevod članka, kojega je objavila tukajšnja „Adria“, glasilo deželne vlade v pojasnenje pravih odnošajev v Trstu in na Primorskem odgovarjajoč s tem lahonskim črnim kavkam, katere so zagnale silen vrišč in krik proti dopisniku rimskega časnika „Faulfulla“, kateri se je predrznil osvetiti prave tukajšnje odnošaje. V omenjenem članku se „Adria“ kaj laskavo izraža o tržaških Slovanih in osobito o njih družtvih, kojih lojalnost in udanost v presv. vladarsko hišo ne more prehvaliti. Mi smo tedaj istinito bili uverjeni, da je uradni list izrazil s tem tudi menenje dež. vlade, koje zastopa in obečali smo si boljših časov. Ali kaka sprememba! Kakor smo užo poročali, sprevoda na predvečer cesarjevega rojstva vdeležilo se je tudi naše „delal. podp. društvo“ s prelepo svojo zastavo. Od vseh strani bilo je isto burno pozdravljano s živio-klici in vsak tujec, ki bi bil prisoten pri tej slovesnosti, prepričal bi se, da je slovanski živelj v v Trstu krepek in močno razširjen. I nu, gospa „Adria“ od nedelje v članku, ki opisuje predvečerno slavnost, navaja vsa druga društva, ki so se je vdeležila ali o slovenskem modro molči! Ako si ona

kaj takega dozvoli, čemu bi se pač čudili, da ne omenjajo tega drugi tržaški listi, ki sploh prav na kratko in suhoparno poročajo o tej velevažni slavnosti. Premisljivi gospej „Adriji“ mi radi prepuščamo to naivno veselje ker dobro smo si svesti svoje moči. Samo čudimo se, da si tudi ta oficijozka pusti toli upljivati od lahonske strani; najbrže se je užo skesala, da je oni članek objavila ter se hotela zopet „nekoliko prikupiti“ Independentiju, ki je minoli teden na njo zarepenil rekoč, da „Adria“ vsak dan pridiguje, da so Slovani na Primorskem v velikej večini itd. Saj užo nedeljo razklicuje to za laž kar „vsi v Trstu — trdi Adria — koji ta list čitajo, dobro vedo“.

Qui se excuse s'accuse — kdor se opravičuje, obdločuje samega sebe ali mutatis mutandis: tudi „Adria“, uradni list, obrača sukno za vetrom, danes se prilizuje Slovanom, jutri jim „figo kaže“. Zdi se nam, da učinja kakor lisica, ki se svoje trme vedno trdo drži. Je-li to glasilo sl. vlade, čije prepričanje in delovanje si ne sme pustiti upljivati od strankarstva? Oficijozni tržaški, ako se užo izklicujete za pristno avstrijske in domoljubne, nemojte biti v obraz zdravemu razumu, bodite pravicoljubni in hodite po onih potih, koje hodi vaša gospodinja, sl. vlada! Drugači vas res ne moremo umeti. Če navlaš molčite o sijajnem izražanju domoljubnih avstrijskih čutov slov. življa v Trstu, tedaj vam res ni pomoči. Človek bi res mislil, da trobite v jeden rog z najhujšimi sovražniki starodavne Avstrije — irredentisti. Sicer pa z vašo zvito modrostjo:

Pojte rakom zvižgat
Lažnjivi vi — preroki!

Dostavek: Ko smo to užo napisali čitamo v „Adriji“ popravek, da se je sprevoda v soboto večer udeležilo tukajšnje Delalco (sic!) podporno Društvo (sic!).

Sv. misijon. Iz Pomjana pri Kopru nam pišejo: Da bi se popolnoma preoral duhovna njiva, na katerej se je porulo užo toliko strupene in pogubljive ljulike, katera je prirastla iz gnoja onkraj velike luže — ljulike, katera mori moralno sočutje, da valed tega se razruši tudi socialno in domovinsko čuvstvo in potem takem tudi časno srečo podira; da bi se zemlja, pretresla in nekateri glodeči črvi pomorili, napravil se bode v Pomjanu sv. ljudski misijon, kateri je geslo naše dobe po Slovenskem. Bog daj k temu svojo pomoč, da bi seme misijona padlo na dobro zemljo in doneslo storeren sad. Sv. misijon bodo vodili č. gg. očetje Jezuiti. Prišel bode dne 8. septembra t. l. ob 6 uri zjutraj z nagovorom, katerega bode imel domači župnik koji je ljudstvo užo na to pripravil. Dne 15. septembra t. l. bo pa slovesni sklep, pri katerem se bo misijonski križ blagoslovil in postavil zunaj pri cerkvenih vratih kot glasno znamenje, da je tukaj Gospod Bog milostljivo obiskal svoje ljudstvo.

Dejanska „čitalnica“ priredi dne 15. septembra t. l. veliko veselico s tombolo, godbo, petjem šaljivimi prizori, igro in plesom. Žrebanje številk vršilo se bode na trgu, drugo v gostilni g. Iv. Grižona. Natančnejši spored priobčimo pozneje.

ODBOR.

Slavnost v Ipavi. Dne 8. prih. m. bode slavila čitalnica v Trgu 25letnico svojega obstoja. Slavnost obeča biti lepa kajti vršila se bode o priliki romanja v staromarske cerkev v Log. Vrle Ipavke so naročile za zastavo krasen trak. V kratkem priobčimo uspeh slavnosti.

Iz Barkovelj nam pišejo: V nedeljo 18. t. m. peli so v Barkovljah v krémi „Pri društvu“ pevcu „delal. podp. društva“ iz Trsta. Petje je bilo res izborno in vsestranski se je odobravalo in tudi nekateri navzoči Italijani so jim ploskali. Nekoji zbori so se peli skupno s pevcu „Adrije“.

Prejemni poštni urad se je preselil iz ulice Caserma v ulico Vienna št. 1, ter se pri njemu lahko oddajajo denarna in vrednostna pisma.

Tarife brzojavnih pristojbin v laškem in nemškem jeziku se prodajajo pri tuk. brzojavnej postaji po 5 kr.

Tajnost. V nekem majhnem stanovanju v ulici delle Poste br. 2 je prebivala 28 let neka ženska imenom P. Primavera, koja je minoli ponedeljek v 54. letu svoje dobe umrla. V vsem onem dolgem času ni ta ženska nikdar stopila na ulico temveč vedno bila doma; nikdo ni tudi stopil v njeno stanovanje. Hišni gospodar je redno dobival stanarino in jedi so se jej donasale iz neke gostilne. Zujó je živel tudi njen sin, katerega živ krst ni videl. Celó perica, ki je zahajala 17 let v hišo ni ga nikoli videla. Ko je neki dan hišina nenadoma prišla k imenovanej gospej, ki je ležala jako bolna, zapazila je skozi ključavnico možko postavio pri postelji bolnice; brado in glavo je imel gosto zaraščeno in podoben je bil divjaku. Umirajoča ženska je neki rekla: „To je moj sin, ki je ravnokar prišel iz Neapolja! Skrivnostna ženska zapuša neki imovine kacic 60.000 for. Sin se je dan po materinej smrti dal ostriči. Bog ve kaka je to skrivnost? Tržaške babe se za „Piccolo“ ki je prvi prinesel to čudno vest kar tržejo.

Ostanki in druge stvari ki so se našle na dnu morja pri pomolu sv. Karla od francoske fregate „Danae“, ki se je tamkaj pred 80 leti potopila, so sedaj razstavljeni na prostoru poleg javnega vrta. Vstopnina 10 nvč.

Nov parnik imenom „Conte Kalnoky“ spustili so predvečernjem v morje. Izdelan je bil v ladijetesalnem zavodu sv. Roka pri Miljah po naročilu avstrijskega konzula Mihanoviča v Buenos-Ayres.

Nesreča. 13letni deček je vrtel pred seboj po ulici Promontorio železen obroč ter tako nesrečno telebnil z glavo v nek steber poleg ulice, da se še ni zavedel.

„Dom in svet“ št. 8. prinaša: Sova povražica. Spomini s slovanskega juga. Pokojni gribeljski cerkovnik. Iz burkaste preteklosti Mihe Gorenjskega. Deklici v spomin. Matej Cigale, — slovanski jezikoslovec. Slovstvo. Raznoterosti.

Lakota na Črnigori. Iz Cetinj se poroča: Po triletnej slabej letini tudi letos je letina prav slaba in po več krajih divjajo nalezljive bolezni. Vlada je storila vse mogoče korake, da ljudstvu pomore v potrebi.

Strašna toča in vihar bila je minoli torek na Moravskem ter učinila za kacic 100.000 for. škode.

Listnica uredništva

Radi pomanjkanja prostora morali smo v.č. dopisov odnesti na prih. št. v.č. Vse pride časoma na vrsto. — G. R. Boste spomin Vaš obet? — G. C. Vaše pričetno prihodnjic? Na zdar!

Listnica upravnštva

G. P. in K. v T. Agent orojca za požarno branbo je sedaj v Gr. deu, kj r iniski postaviti filijalko. Sicer pa „Svoji k svojim“ ker on ima go ovo tuje blago. Pa samo, da se ta izrek ne zlorabi kakor pa zlorabijo naši naročniki kojim je Bog dal vendar vsa-ga dosti in nam pretleko in t. kočé leto niti noveca poslali neso, čeprav smo jih večkrat trjali in jim baš sedaj pošiljamo zopet rud-če listke. Zakaj s t. k. t. gospodje ne ravna jo po izreku „Svoji k tujim“ in se ne naroče kak tuji list, ako imajo take nskave? Na zdar!

Poslano *).

Podpisani izjavlja, da ni identičen s kurjačem pri južni železnici v Ljubljani — Černe-tom — (in ne mašinstom, kakor piše „Slovenski Narod“, ki je kriv vsestranskim pomotam, ker ni navel natančnega imena) — kateri se nahaja v preiskovalnem zaporu, ker je kradel več časa cele vreče kave iz vagonov.

Andrej Černe,
mašinst pri južni železnici
v Trstu.

*) Za stvari pod tem naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mi posava velja.

Pozivi!

Člani dramatičnega odseka prošeni so, da se udeležijo shoda, kateri bo v torek 27. t. m. ob 8 1/2 uri v „Sokolovi telovadnici“. Novi udi dobro došli. Na zdar!

Poslano.

KWIZDE

Korneuburski redilni prašek za živino, za konje, goved in ovce

Pristen samo, ako ima poleg stoječo varnostno znamko. Dobiva se po vseh lekarnah in prodajalnicah mirodij avstrijsko-ogerskega cesarstva.

Cena male skatlice 35 kr., velike skatlice 70 kr.

Posilja vsak dan po pošti glavno skladišče: Kreis-Apotheke Korneuburg Fr. Ivana Kwizde, c. kr. avst. in kr. rumunski dvorni dobavitelj za živinozdravniške preparate.

Tržno poročilo.

Cene se razume, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar.

	Cena od for.	do for.
Kava Mocca . . . . . 100 K.	134.—	136.—
Rio biser jako fina	—	—
Java	—	—
Santos fina	103.—	104.—
srednja	94.—	95.—
Guatemala	106.—	107.—
Portorico	118.—	120.—
San Jago de Cuba	130.—	132.—
Ceylon plant. fina	122.—	124.—
Java Malang, zelena	107.—	108.—
Campinas	—	—
Rio oprana	116.—	117.—
fina	102.—	104.—
srednja	95.—	96.—
Cassia-ligna v zabojih	34.—	—
Kaciov cvet	450.—	460.—
Ingber Bengal	19.—	20.—
Papir Singapur	84.—	85.—
Penang	63.—	64.—
Batavia	77.—	78.—
Piment Jamaika	39.—	40.—
Petrolej ruski v sodih . . . . . 100 K.	8.—	—
v zabojih	9.—	—
Ulje bombažno amerik.	39.—	40.—
Lecce jedilno j. f. gar.	41.—	42.—
dalmat. s certifikat.	41.—	42.—
namizno M.S.A. j. f. gar.	54.—	56.—
Aix Vierge	65.—	67.—
fino	62.—	63.—
Moški puljski	7.—	—
dalmat. s cert.	—	—

Smokva puljske v sodih	8.50	—
v venci	9.50	—
Limoni Mesina	6.—	6.50
Pomeranče sicilijanske	8.50	9.—
Mandlji Bari I.a	100 K. 102.—	91.—
dalm. I.a, s cert.	101.—	—
Pignoli	72.—	71.—
Riz italij. najfiniji	19.25	19.50
srednji	18.75	19.—
Rangoon extra	15.75	—
I.a	14.25	14.50
II.a	12.50	12.75
Sultanine dobre vrste	30.—	35.—
Suho grozdje (opaja)	14.—	15.—
Cibebe	—	—
Slaniki Yarmouth I.a	sod	—
Polenovke srednje velikosti	37.—	—
velike	34.—	35.—
Sladkor centrifug. v vrečah	100 K. 39.—	39.50
s certifik.	—	—
Fazol Coks	—	—
Mandoloni	—	—
svetlorudači	—	—
temnorudači	—	—
bohinski	—	—
kanarček	8.—	—
beli, veliki	9.75	—
zeleni, dolgi	8.—	—
okrogli	—	—
mešani, štajerski	6.70	—
—	90.—	92.—
Maslo	2.10	2.30
Seno konjsko	2.20	2.40
volovsko	2.20	2.40
Slama	2.50	2.6

Dunajska borza

23 avgusta.

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	—	glđ. 83 63
v srebru	—	—	84 75
Zlata rentna	—	—	109 90
5% avstrijska rentna	—	—	99 50
Dolnice narodne banke	—	—	90 7—
Kreditne dolnice	—	—	35 50
London 10 lir sterlin	—	—	11 20
Francoski napoleondori	—	—	9 15
C. kr. cekini	—	—	5.68
Nemške marke	—	—	28 22 1/2

Prodajalnice

s svetlicami in svečami je odprla v Sežani gospodična

Ana Macarol

ter javlja slav. občinstvu, da mu bode skrbno ustrezala se svojo zalogo.

BRNSKA TVRDKA

za razpošiljativ finega suknenega blaga

Bernhard Ticho

20-1 Brunn, Krautmarkt 18, — pošilja proti povzetju:

Sukna za gospe deset metrov, sama volna v vseh modernih barvah dvojna širokost gl. 9.	Niegerskega valjanega sukna 10 met., sama volna, najnovejšo blago za jonske in zimske obleke dvojne širine gl. 4.50
Črni Terno saksonski izvod, dvostruko širok, za celo obleko, 10 metrov glđ. 4.50	Ragusa moderno sukno dvostruko široko, za kostume, v vseh barvah, tudi progasto in p. sano 10 met. glđ. 9.
Valarijne flanelo deset metrov najboljšo bažo, 60 centim. glđ. 3.50	Duble-Velour-sukno 3/4 kompletno, 1 komad glđ. 3.50
Baršena za obleke deset metrov, krasni vzorci glđ. 3.	Kalnuka deset m., najboljšo vrsto, 60 cent. širok g. 3.70
Životi „Jersey“ za gospe (jopice) z svilnatimi gumbi, v vseh barvah kompletne, velike; 1 komad glđ. 1.30	Jedno simako ogrinjalo veliko gladko in karirano glđ. 3
Jute zastor turški vzorek; podpolni glđ. 3.30	Garnitura iz jute 2 posteljne pogrinjale, in namizna prta s čipkami glđ. 3.50
Košulje za delalce iz rumburškega oksforda velike, 3 komade glđ. 3	Garnitura iz ripsa sostoječa iz 3 posteljnih pogrinjal in namizne prta s svilnatimi čipkami glđ. 4
Normalne košulje in hlače kompletne velike, 1 komad glđ. 1.50	Holandske dolge preproge (ostanki) 10 12 metrov dolge, 1 ostanek glđ. 3.60
Ženske košulje iz močnega platna s čipkami 1 komadov glđ. 3.35	Domače platno 1 komad, 30 vatlov 1/2 glđ. 4.50 1 „ 30 „ 3/4 „ 5.50
Košulje za gospe, lastno delo bele ali barvane 1 komad I.a glđ. 1.60 II.a glđ. 1.20	King-Webe boljše nego platno 1 komad „ širok, 30 vatlov glđ. 6
Kanevas 1 komad 30 vatlov lila glđ. 1.80 1 „ 30 „ rdeč 5.30	Konjska plahta jako dobra, 190 ctm. dolga, 130 ctm. široka glđ. 1.50
Kanevas iz niti 1 komad 30 vatlov lila in rdeč glđ. 6	Odeje za fjakorje 190 ctm. dolga, 130 ctm. široka glđ. 2.50
Oksford se more prati, dobra vrsta, 1 kom. 10 vatlov glđ. 4.50	Šifon 1 komad, 30 vatlov, I.a glđ. 5.50, najboljšo vrsto glđ. 6.50

Tovarno skladišče suknenega blaga

Ostanki Brnskega sukna Ostanek za podpodno možko obleko 3 10 m. dolg glđ. 5	Blago za zimske sukne ostanek 2,10 metra za popolno zimsko sukno rjavo in vijanje glđ. 5.50
Priložnost za kupovanje! BRNSKI OSTANKI SUKNA, 1 ostanek za 1 kompl. možko obleko 3 10 m. dolgo g. 3.75	Blago za površnje sukne najnovejšo vrsto, 2,10 met. za celo sknjo glđ. 7

Vzorki brezplačno in franco. Za dobro blago in točno pošiljatev se jamči.
Elegantno izvedena zbirka vzorcev s 400 znamkam; g. krojačem nefrankovano.

Colnine prosto

Stalne cene

Zaloga pohištva iz Dunajske tovarne Ignacija Kron

TRST, ulica al Teatro šte. 3. bila je vnovič preskrbljena s popolnimi opravami za spalnice in jedilne sobe, lastni izdelki, v najnovejšem slogu in prodaje proti popolnem poročstvu za kakovost in po neizmerno nizkih cenah. pristoja tudi 1 pohištvo za spalnico, staro-nem sloga iz svitile orehovine glđ. 255) bogato pristoja tudi 1 pohištvo za jedilnico, baroko " " " 285) narez- družine 1 " " za jed. sobo, " " " 380) ljiano V zalogi se dobiva zmirum tudi mnogo prostornega pohištva, ali trdno delanega in po jako nizke ceni. Radi pomanjkanja prostora, zaloga železnega pohištva se je izdatno skrčila in do nove razpolage, se bode prodajalo po tovarniških cenah. Ceniki se na zahtevanje pošiljajo po deželi franco in brezplačno.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinstvo!

Olivne stiskalnice in olivni mlini
Vinske in sadne stihkavnice
Grozdni mlini in sadni mlini

najnoveje konstruirane v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice, gepli, robkavnice za turšico, sejalnike, pluge itd. 17-20

Priloge za sušenje sadja in zelenjave.
Rezilnice za krmo v največji izbiri, izvrstno narejene, po najnižji tovarniški ceni.

Ig. Heller, Wien, Praterstrasse 78

Katalogi in vsakršna pojasnila na zahtevanje zastoj in franco.
Prikupcem najugodnejši pogoji. — Sposobni zastopniki se iščejo in dobro plačajo.

J. & S. KESSLER

BRNO

Ferdinandova ulica št. 7E

največje in najcenejše ku-
povališče za zimsko dobo.

Največja zaloga primernih
božičnih darov.

Ceniki o preobleki ali perilu
za gospe in gospe in o galanterijah, vzorci sukna in rezanega blaga zastoj in franco. Pošiljatev s poštnim povzetjem.

NAZNANILO.

Tvorniška zaloga sukna Dokler ja še kaj v zalogi! Ostanki brnskega sukna 10 metrov za celo zimsko možko obleko f. 3.75	Kape iz pliša za moše in dečke, 6 kom. f. 1.50	Namizni prti laneni, vs h barv, 3 komadi 1/4 2 for., 3 komadi 3/4 f. for.	Oxford, najnovejši vzorec 1 komad (20 komolcev) f. 4.50
Angleško svetlot-blago 10 metrov za celo možko obleko I. f. 8.50, II. f. 7.50, III. f. 6.—	Potna ogrinjala (plaid) 3,50 m. dolg, 1,60 m. širok f. 4.50	Prtilci (serviete) laneni 1/4 četvrtini, 6 kom. f. 1.20	Šifon za možko in žensko prtilo, 1 kom. (30 komolcev) I. f. 5.50, II. f. 4.50
Blago za zimske sukne fine baže, moderne barve 2 1/2 m. 10 for., II. 6 for.	12 žepnih rutic zarobljenih, s barvanimi robi za moške f. 1.20, za ženske f. for.	Perilo za gospe 6 ženskih srajc iz najmočnejšega platna s soba- stnim obitkom f. 3.75, v vesenjem 3 for.	Prosniki bariant 1 komad (20 kom. lere) bel ali rdeč 6 f., vijavej ali rjav, f. 5
Pravi štajerski loden za lovske sukne in obleke, nepo- kvarljiv, 1 meter f. 2.85	Zavese, plahte, preproge Zavese od jute najnovejša risarija, popolna, v dech barvah f. 2.30, v štirih barvah f. 3.50	3 ponočni korzeti iz fin lila, v vesenjem I. 4 f., II f. 1.80	Kanevas za posteljne preproge 1 komad (30 d. komolcev) I. f. 6, II. 5.20
Blago za svrhne sukne barve po najnovejši modi, naj- nejše baže 2 1/2 m. za cel svrhnik 6 for.	Garniture od jute 2 prgrinjali za postelje in 1 namizni prti, najnovejša turška risa- rija v dveh barvah, f. 3.50, v štirih barvah 6 for.	Predpasniki za ženske iz oster la, kretona, surovega platna ali šifona, 6 komadov f. 1.60	Atlasov gradl za posteljne preproge 1 kom. (20 d. komolcev) I. f. 50, II. f. 5.50
Modno blago za gospe Srajce za gospe iz šifona, kretona, oksforda, naj- boljši izdelki I. f. 1.80, II. 1.20	Prešita zimska pokrivala iz ruša, popon 3 dolga in široka, 1 komad 3 for.	Spodnje sukne iz klobu- čevine, bogato tumburirane, rdeče, sive ali drapirane, 3 kom. 3 for.	Modno blago za dame. !! Kup o priložnosti !! Zimski Nigor-loden za ženske obleke, najboljšo vrsto, 10 m. f. 3.20
Oxford-srajce za delalce močne, dobre baže, 3 komade I. f. 2.—, II. 1.40	Jacquard-Manila hodna preproga, 10 m. trov dolga, trpežno blago f. 3.50	Angora-Ogrtač simski, 10/4 velik f. 2.50	Kariran: modno blago 60 cm. široko za spalne sukne in otroške obleke, 10 m. f. 4.—
Spodnje hlače ali svitice s najmočnejšega platna, koperja ali baršanta I. f. 2.50, II. f. 1.90 za 3 komade	Garnitura od ripsa 2 prgrinjali za posteljo, 1 namizni prti, najmočnejše barvane f. 4.50	Volnena ženska jopica (Jersey) vseh barvah, lepo pristo- jevajoda 2 for., II. f. 1.20	Jeupon i trošično blago v vseh barvah, I. f. 3.50, II. f. 2.80
Normalno perilo Jaegerov sistem, sama volna, za gospe in gospe f. 3.50 hlače f. 3, iz bombaža f. 1.50, kom. za 3 komade	Rjuhe (plahte) 1 kom brez šiva, 2 m. dol: f. 1.50 Gotov slamnjak 2 m. dolg, 1 komad, I. f. 1.40, II. 90 kr.	Nogavice za ženske simske, bele ali barvane, 6 parov pletene f. 1.50	Flanela Valeria najnovejši vzorec, 10 m. f. 2.50
Moške nogavice simske, bele in barvane, pletene 6 parov f. 1.00	Konjske plahte, težke vrste s obrabki, 190 cm. dolge, 130 cm. ši- roke, I. rumena f. 2.50, II. siva f. 1.50	Damastne vbrisaške iz lana, 6 komadov s franžami f. 1.80, 2 obrabkom f. 1.20	Kalmuk najnovejši vzorec, 10 m. f. 2.70
	Flanel-ste rute za na glavo za ženske, zelo tople 3 komadi I. 2 for. II. 25 kr.	Platnina in tkanina 1 komad — 20 komolcev	Baršant za obleko najnovejši vzorec pristne barve, 10 metrov, f. 3.—
		Domače platno močne vrste (20 komolcev) 1 kom. 3/4 f. 5.50, 1/4 f. 4.25	Kašmir dvojne širokosti črna in barvana, 10 m. for. 4.—

KWIZDE

fluid proti kostobolu

v čletno G 1

domače izkušeno izvrstno sredstvo
proti

kostobolu, reumatizmu, boleznim živcev.

Pristno se dob! le iz polek
stoječo varstveno znamko
po vseh lekarnah avstro-
ogerske monarhije.

Cena 1 steklenice 1 glđ. a. v.

Pristno se dobi po vseh lekarnah
in prodajalnicah mirodij avstr.-og.
monarhije.

Da se varuje pomot, prosimo p.
n. občinstvo, da zahteva o kupovanji
teh sredstev vedno Kwizde prepa-
rate in da se pazi na gorenjo var-
nostno znamko.

Pošilja se po pošti proti povzetju
vsak dan po centralnem skladišču: Kreis-
apotheke Korneuburg

Franz Joh. Kwizda,
c. kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni doba-
vitelj za živinozdravniške preparate.

Tiskarna Dolenc v Trstu.